

07 mai 2020

12-4/30

Domnului Ion CHICU,
Prim-ministrul Republicii Moldova,
Președinte al Comisiei Naționale pentru Situații Excepționale
mun. Chișinău, Casa Guvernului,
str. Piața Marii Adunări Naționale 1, MD-2033

Sesizare

(în temeiul art. 22 alin.(1), 23 alin.(1) lit. (d) din Legea nr.52/03.04.2014 cu privire la Avocatul Poporului)

Apărarea dreptului la libertatea de gândire, de conștiință și de religie semnifică respectul datorat de autoritățile statale diversității de convingeri ce pot fi exprimate în viața socială, în așa fel încât fiecărui individ să-i fie asigurată independența spirituală.

În jurisprudența sa, Curtea Europeană deseori a arătat că acest drept reprezintă unul dintre fundamentele unei societăți democratice în sensul Convenției și este indispensabil cu libertatea de manifestare, de exteriorizare a religiei sau a altor convingeri, individual sau colectiv. Astfel, dispozițiile art.9 din Convenția Europeană sunt în strânsă corelație cu alte texte ale Convenției care protejează libertăți individuale ce pot fi exercitate ca atare sau colectiv, după cum sunt libertatea de exprimare¹ și libertatea de întrunire și de asociere².

Prin dispoziția nr.25 din data de 05 mai 2020, Comisia Situații Excepționale la punctul (9) a dispus admisibilitatea întrunirilor cu caracter religios³ cu condiția că acestea se vor desfășura strict în aer liber (în curțile bisericilor, mănăstirilor și altor culte religioase) cu respectarea obligatorie a distanței sociale de minim 2 metri și cu purtarea obligatorie de către toți participanții a măștilor de protecție, iar serviciile divine nu trebuie să fie însoțite de ritualuri religioase cu grad sporit de transmitere a infecției.

Avocatul Poporului apreciază măsurile întreprinse de către stat în vederea realizării de către cetățeni a libertății de religie, ori restrângerile adoptate există în măsura în care ele sunt prevăzute de lege și sunt necesare pentru siguranța publică, protecția ordinii, sănătății, morale publice, dar în același timp acestea poartă un caracter discriminatoriu în raport cu orice alt tip de întruniri, prin care cetățenii sunt în drept să-și exprime opinii și idei.

¹ Art.10 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului

² Art.11 al Convenției Europe pentru Drepturile Omului

³ https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/dispozitia_cse_nr.25.pdf

Ombudsmanul, găsește admisibilitatea de a desfășura întrunirile cu caracter religios unul preferențial, ori libertatea întrunirilor de orice tip, este garantată de stat⁴. Organizate în mod pașnic, întrunirile au dreptul la existență, chiar și în condiții ce presupun situații excepționale, odată ce sunt condiționate de *respectarea obligatorie a distanței sociale de minim 2 metri, de purtarea obligatorie de către toți participanții a măștilor de protecție și de interzicerea contactului direct între persoane și/sau atingerea obiectelor*, ceea ce în opinia Comisiei ar presupune "un grad sporit de transmitere a infecției"⁵.

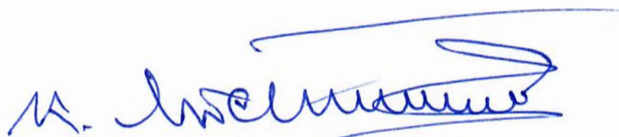
Avocatul Poporului consideră, că în cazul dat, statul a aplicat protecția sa dreptului la întruniri cu caracter religios aducând o restrângere indirectă și disproporționată dreptului la întruniri de orice alt tip, reiterând opinia experților ONU care indică direct, că *restricțiile adoptate stării de urgență, trebuie să fie justificative obiectivelor legale privind sănătatea publică și nu ar trebui să fie utilizate pur și simplu pentru a stinge disensiunea*⁶.

Mai mult ca atât, este necesar de menționat, că din momentul instituirii stării de urgență, Comisia nu s-a expus direct asupra admisibilității și/sau interzicerii desfășurării oricărui tip de întruniri, ceea ce lasă loc de interpretare în acest sens.

Astfel, în lumina celor expuse mai sus, și în temeiul art. art. 22 alin.(1), 23 alin.(1) din Legea nr.52/03.04.2014, Avocatul Poporului Vă solicită, în calitate de Președinte a Comisiei Situații Excepționale, revizuirea punctului (9) al Dispoziției nr.25 din 05 mai 2020 prin prisma principiului echității și adoptarea unor măsuri clare și proporționale cu privire la realizarea dreptului la întruniri de orice caracter.

Despre rezultatele examinării sesizării și despre măsurile întreprinse, solicităm să ne informați în termen de 30 zile.

Cu respect

Mihail COTOROBAI
Avocatul Poporului (Ombudsmanul)

Executor: C.Cazacnic
Șef-adjunct direcția gestionarea
și investigarea cererilor

⁴ Art. 40 din Constituția Republicii Moldova

⁵ https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/dispozitia_cse_nr.25.pdf

⁶ <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25722&LangID=E>